

7/4106

TC
ENERJİ ve TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610- 1235
Konu : Yazılı Soru Önergesi

13 AGUSTOS 2008

10669

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 04/07/2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.
00.02-7/4106-7319 sayılı yazısı.

Zonguldak Milletvekili Sayın Ali KOÇAL'ın, tarafıma tevcih ettiği 7/4106 esas no.lu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99'uncu maddesi gereği, Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EK:
-Önerge Cevabı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
T.B.M.M. Bşk.

Bilgi:
Başbakanlık

ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ KOÇAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/4106)

Sorular 1,2,3,4:

“Eren Enerji Elektrik Üretim A.Ş.” tarafından Zonguldak İli, Merkez Çatalağzı-Muslu Beldesinde Termik Santral ve buna bağlı yardımcı tesisler kurulması ile ilgili kamulaştırma çalışmaları başlatılmıştır. Kamulaştırma çalışmalarını (EPDK) Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu yapmaktadır. Kamulaştırma işlemlerinin biran önce yapılması amacı ile 2942 sayılı KAMULAŞTIRMA KANUNUNUN 27. maddesi gereği “ACELE KAMULAŞTIRMA” YOLUNA GİDİLMİŞTİR. Mülk sahiplerinin bir kısmıyla anlaşma sağlanmış bir kısmı ile (Mahkemenin acilen tespit ettirdiği yer ve bedeller rayiçlerin çok altında kaldığından) anlaşma sağlanamamıştır.

Bilinmelidir ki; Kamulaştırılacak gayrimenkullerin esas değerlerinin tespiti kamulaştırma yasasının 10. maddesine göre yapılmaktadır ve müstakil bir dava ile mesele çözülmektedir. Yani gerçek değer belirlenmesi davalarının idarece açılması zarureti vardır. Santral kurma çalışmalarının yoğun bir şekilde yürütülmesi çevrede yaşayan vatandaşların yaşam alanlarını yaşanmaz hale getirmiştir. Şu anda evlerinden ayrılmak istemeyen insanları yıldırma politikasıyla evleri, bağ bahçeleri, mahalleri zorla ellerinden alınmak istenmektedir. Kaldı ki mevcut termik santralin de kimyasal atıkları yaşam koşullarını oldukça etkilediği bilinen bir gerçektir.

Elbette kamulaştırma yasalıdır. Ancak sözü edilen mahallede her hak ve yetki birbirine girmiş olup, vatandaşın anayasal hakları olan mülk edinme, huzurlu, sağlıklı yaşama hakları öncelikli korunmalıdır.

Bu bağlamda;

-Yöre insanının (evi, yeri) kamulaştırılacak gayrimenkul bedelleri, rayiç bedel olarak hesaplanıp ödenmesi gerekirken evlerinin-yerlerinin yok pahasına ellerinden alınması, insanların mağdur bırakılması sizce ne kadar doğrudur?

-Bu bölgedeki vatandaşların mağduriyetini nasıl çözmeyi düşünüyorsunuz?

-Bölgede Kamulaştırma bedelinin mahkemece tespiti ve taşınmaz malın idare adına tescili davalarının ne zaman açılacağı düşünülmektedir?

-Bilindiği gibi aynı mevkide şu anda faal Çatalağzı Termik Santrali bulunmaktadır. Bunun yarattığı çevre kirliliği yıllardır konuşulmakta, dile getirilmektedir. Santral bacasından çıkan zararlı atıkların önlenmesi yönünde kesin bir önlem alınmamıştır. İnsanımız yıllardır bu kötü şartlarda yaşam mücadelesi vermektedir. Hal böyle iken aynı yere şimdi ikinci termik santral yapılmaktadır. Santrallerin insanımıza ve doğaya vereceği zararların önlenmesi için nasıl bir önlem düşünülmektedir? Hangi teknoloji ile bu zararların bertaraf edileceği öngörülmektedir? Yoksa kamulaştırmalarda olduğu gibi her şey kendi seyrine mi bırakılmıştır? Sizin için vatandaşın sağlığı yerine seçimlerde vereceği OY’u önemlidir?

Cevaplar 1,2,3,4:

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 28/09/2004 tarih ve 369-1 sayılı kararı ile; Eren Enerji Elektrik Üretim Anonim Şirketi'ne, Zonguldak İlinde kurulacak olan termik santral için 28/09/2004 tarihinden itibaren 49 yıl süreyle, üretim faaliyetinde bulunmak üzere 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuat uyarınca, 28/09/2004 tarih ve EÜ/369-1/479 sayılı üretim lisansı verilmiştir.

Zonguldak İlinde kurulacak olan üretim tesisi için gerekli olacak taşınmazların kamulaştırılabilmesi amacıyla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 15/c maddesi gereğince, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun kamu yararı kararı yerine geçmek üzere lüzum kararı verilmesi hakkındaki 27/12/2004 tarih ve 406/71 sayılı kararı, Bakanlığın 23/03/2005 tarihli Olur'u ile onaylanmıştır.

Çevre ve Orman Bakanlığı Çevresel Etki Değerlendirmesi ve Planlama Genel Müdürlüğü'nün 14/11/2005 tarih ve 7296 sayılı yazısında; 16/12/2003 tarih ve 25318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirilmesi Yönetmeliği'nin 14. maddesi gereğince; "Zonguldak Eren Termik Santrali" projesi hakkında "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı" verildiği belirtilmiştir.

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 23/12/2005 tarih ve 605-167 sayılı kararı ile; Eren Enerji Elektrik Üretim Anonim Şirketine, Zonguldak İlinde kurulacak olan termik santral üretim tesisinde, 28/09/2004 tarihinden itibaren 49 yıl süreyle, üretim faaliyetinde bulunmak üzere verilen, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'nun 28/09/2004 tarih ve EÜ/369-1/479 sayılı üretim lisansı kapsamında yer alan, termik santral üretim ve yardımcı tesislerinin kurulabilmesi için gerekli olan taşınmaz malların kamulaştırılabilmesi amacıyla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 15/c maddesi ile 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 7. maddesi gereğince kamulaştırma kararının verilmesine ve bu taşınmaz malların kamulaştırılması işlemlerinde, 30/09/2004 tarih ve 25599 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca Yapılacak Kamulaştırmalarda 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununun 27. Maddesinin Uygulanmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı"nın uygulanmasına karar verilmiştir.

Alınan kamulaştırma kararı ile 30/09/2004 ve 25599 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca Yapılacak Kamulaştırmalarda 2942 Sayılı Kamulaştırma Kanununun 27. Maddesinin Uygulanmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı"nın uygulanmasına da imkan sağlanmış olması nedeniyle, Zonguldak Asliye Hukuk Mahkemesi'nde acele kamulaştırma davaları açılmış olup kamulaştırma kararı alınmış ve taşınmaz mallara el konulmasına karar verilmiştir.

Söz konusu davalar sonucunda, mahkeme bilirkişilerince belirlenen tahmini kamulaştırma bedelleri, Zonguldak ilgili Ziraat Bankası şubesinde Asliye Hukuk Mahkemesi adına açılan hesaplara, kamulaştırmaya konu olan taşınmaz mal maliki ve hissedarları adına listelenerek ödemeye hazır halde yatırılmıştır. Müracaat eden ilgililer tarafından adı geçen banka şubesinden kamulaştırma bedelleri tahsil edilmiştir.

Zonguldak Asliye Hukuk Mahkemesince verilen kararlar değer tespiti niteliğinde olup mahkeme bilirkişileri tarafından belirlenen bedeller ise tahmini kamulaştırma bedelleridir. Söz konusu bedellerin kesinleştirilmesi amacıyla; EPDK Kıymet Takdir Komisyonu tarafından da bir değerlendirme yapılarak taşınmaz mal malikleri ile en kısa sürede uzlaşma toplantılarının yapılması planlanmaktadır. Uzlaşma toplantısında kamulaştırma bedeli üzerinde anlaşma

sağlanamayan taşınmaz mallar için, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 10. maddesi gereğince kamulaştırma bedelinin tespiti ve Hazine adına tescili talebiyle yeniden asliye hukuk mahkemesine müracaat edilecek ve mahkeme tarafından tayin edilecek yeni bilirkişi kurulları marifetiyle nihai kamulaştırma bedelleri tespit edilecektir. Tespit edilen bu bedele karşı Yargıtay'da dava açılabilir. Uzlaşma toplantısında kamulaştırma bedeli üzerinde anlaşma sağlanan taşınmaz mallar için ise, tapuda ferağ işlemlerinin yapılabilmesi için ilgililere gönderilecek olan tebligat üzerine, taşınmaz mal maliklerinin mülkiyet haklarını devretmek amacıyla Zonguldak Tapu Sicil Müdürlüğü'ne giderek, düzenlenen resmi senedi imzalayarak Maliye Hazinesi lehine tescillerini istemeleri gerekecektir.

Sonuç olarak; kamulaştırılmasına karar verilen taşınmaz malların kamulaştırma bedelleri, Zonguldak Asliye Hukuk Mahkemeleri tarafından oluşturulmuş bilirkişilerce belirlenen tahmini kamulaştırma bedelleri olup bu bedeller yargı kararları sonucunda kesinleşecektir. Ayrıca kamulaştırılmasına karar verilen taşınmaz malların kamulaştırma bedelinin tespiti ve Hazine adına tescili davaları ile ilgili çalışmalar devam etmekte olup bu davaların kısa bir süre içerisinde açılması düşünülmektedir.

Termik santrallerin baca gazı emisyonlarına yönelik sınırlamalar, "Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği"nde belirtilmekte olup söz konusu santralin sadece toz emisyonunun, bu yönetmelikte belirtilen sınır değerin üzerinde olduğu tespit edilmiştir. 22/07/2006 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren söz konusu yönetmeliğin geçici 3. maddesinde, emisyon sınır değerlerini sağlayamayan tesislere, hava kalitesi sınır değerlerinin sağlanması ve ölçüm cihazları ile sürekli izlenmesi koşulu ile bir yıl içerisinde arıtma tesislerinin yapımına yönelik iş termin planını hazırlayarak yetkili makama sunmaları durumunda, bu tarihten itibaren dört yıl içerisinde iş termin planında yer alan işleri tamamlamak kaydıyla toplam beş yıllık bir süre tanınmıştır.

EÜAŞ, toz emisyonunu azaltmaya yönelik elektrofilitre rehabilitasyonu için gerekli başvuruyu yapmış ve bu başvuru ile ilgili olarak TÜBİTAK MAM'a, Çatalağzı Termik Santrali için hava kirlenmesine katkı değerinin dağılım modellemesi yaptırılmıştır. Dağılım modellemesi sonuçları, ilgili Yönetmelikte öngörülen hava kalitesi sınır değerlerinin sağlandığını göstermektedir. Ayrıca hava kalitesinin izlenmesi için kurulması gereken ölçüm istasyonları, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü ile birlikte belirlenen yerlere yerleştirilmiş ve devreye alınmış olup santral çevresinin hava kalitesi ölçülmeye başlanmıştır.